

מר סבר. צית שמאי: **ומר סבר**. צית הלל. והנך מתינתא לא אפלוג אלא מר אשמעינן חדא ומר אשמעינן חדא ולא פליגי. מתינתא קמיינתא הכי קאמר צמה דברים אמורים בשיש להן זיר באמצע אבל אין להם זיר כל עיקר דברי הכל מותר ותנא בתרא ה"ק צמה דברים אמורים דנחלקו בשאין להם זיר מן הזד אבל בשיש להם זיר מן הזד דברי הכל **אסור: בתני' לא אם הקטן כל מיני דלאו זורח אכילה: גב' עולם נדבה**. דאילו עולת חובה היום רחמנא שריא אבל זו יש להקריבה לאחר יום טוב: **לוקה. משום ה' (לא תעשה כל מלאכה) (שמות כ): לזורך. אך אשר יאכל לכל נפש^א: צערו והולאה. אם נאסרה הולאה ציו"ט ומתקנו הלכות ערובי חירות ליו"ט אם לאו: ואין ערוז והולאה כו'. ואע"ג דעיקר הולאה מויעבדיו קול במתנה^ב נפקא לן (שבת דף 15:). צה ירמיה ופירש שלא נאסרה אלא בשבת משום הכי קא שרו אבל שמיטה שהיא אצ מלאכה וכלל לא תעשה כל מלאכה^ג היא אינא לך אפילו לצה"ה אם הותרה לזורך לא הותרה שלא לזורך והן מתימין אפי' צ"ה: **מתקין לה רב יוסף. אך התקפתא דרבה: אלא מעסה**. דסבירא להו לצה"ה אין איסור הולאה ליו"ט: **ליפלוגו באבנים**. אי אין איסור הולאה אין איסור טלטול שלא נאסר גזרו על כל טלטולים אפילו על אוכלים וכלים משום דאין גזרין גזרה על הזבור אח"כ רוב צבור יכולין לעמוד צה"ה: **אלא מדלא אפלוגו באבנים ש"מ**. דלכולי עלמא יש הולאה ליו"ט אלא שמן המורה הותרה לזורך וצה"ה אית להו כיון דהותרה לזורך הותרה מן המורה לגמרי אלא רבנן גזרו צמדי דהו טרחא דלא**

ביצה פרק ראשון ביצה

יב.

השוחט עזרת נדבה ביום טוב לוקה וכו'. וה"ה דמני למימר ר"ע היא^א דלית ליה מתוך אלא יתחא ליה למנקט צ"ש דסבירא להו הכי צדיק טפי ומימה הואיל ומוקמינן לה אליבא דצ"ש אם כן לימא השוחט עולת חובה ציו"ט לוקה^ב דהא צ"ש אית להו לקמן (דף יט.). על עולת ראייה ללוקה דדרשינן ומגוס חגיגה אין עולת ראייה לא וי"ל משום דיוקא נקטיה דאי הוה נקט עולת חובה הוה אמנא עולת חובה ממייבז אבל שלמי חובה כיוצא בו פטור הואיל והס חובה וגם יש צהן זורך האדם אבל שלמי נדבה מיבז הואיל והיה יכול להקריבין למחר והשפת דנקט עולת נדבה אשמעינן רבותא דדוקא עולת נדבה מיבז כלייל אבל שלמי נדבה פטור אע"ג שאינו חייב צהן והיה יכול להמתין עד למחר הואיל ויש צהן זורך אדיוט וא"ת והא אפילו צ"ה מודו ללוקה דסבירא להו לקמן (שם) דנדרים ונדבות אין קריבין ציו"ט ואמאי מוקים לה אליבא דצ"ש וי"ל דמתיבא אית ליה דנדרים ונדבות אין קריבין ציו"ט מלכס ולא לגבוה וא"כ הו לאו הצה מכלל עשה דאין לוקין עליו וא"ת כיון דאהדריה אהדריה לאסורא קמא דהא אמרי' ה גבי גזוז פסולי המוקדשין ללוקה אע"ג דלא ידעינן אסור גזוז רק מדמתיב (דברים יב) תזבח ולא גזיה דהיינו לאו הצה מכלל עשה דאין לוקין אלא ש"מ כיון דאהדריה אהדריה לאסורא קמא כלומר ללאו שהיה זה קודם שנפסל וגם גבי נדרים ונדבות מינא הוה דאהדריה לאסורא קמא ולוקה וי"ל דשאני גזיה שלא הותרה בפסולי המוקדשין כלל צדיק וא"כ הואיל ואשתכח סמך צהו לאסורא מוקמינן ליה באסורא קמא אבל הכה גבי יו"ט

דאכל נפש הותר דמתיב אשר יאכל וגו' (שמות יב) וה"ה נדרים ונדבות מתוך שהותרה וכו' וא"כ אשתכחא דהותרו צדיק ויכין דאשתכחא דהותרו צדיק לא אמרי' אהדרי' לאסור' קמא אלא למאי דאהדריה אהדריה ולמאי דלא אהדריה לא אהדריה וקאי דוקא צעשה: **דלמא בערוב והוצאה קמפאני**. פי' רש"י ערובי חרות וקשה מאי זריך ערובי חרות גבי יו"ט הא בלאו הכי מותר לטלטל מחצר לחצר לזורך לכו"נ להר"ר חיים כהן דגרסינן ערוז הולאה בלא וי"ט^א והכי פירושו אם אסור הולאה מערוב צו זין שאר מלאכות אע"ג שהיא מלאכה גרועה ואם שייכא אסור הולאה אם לא קמפלגי ומיהו יש לישב דגרסינן שפיר ערוז והולאה דלריך ערוז שיוכל להוציא דברים שאין לזורך יו"ט כלל^ב (ואין ערוז והולאה ליו"ט עשאי הוצאה דגרועה היא מכל שאר מלאכות ויש ספרים דגר' קרא דירמיה ולא תוציאו משא ממתכס ציום השבת בשבת אין ציו"ט לא דממעט לה צדיק מטעם דהולאה גרועה היא):

דף ג' רש"י אלא מעתה לפלגו באבנים ומדלא מיפלגי באבנים ש"מ וכו'. והכי פירושו אלא מעתה דצ"ה לית להו אסור הולאה לפלגו צטלטול אבנים ולשמעינן רבותא דלית להו צהן אסור הולאה דהא לא נאסר צשום דבר טלטול אפי' דבר שמלאכתו לאסור וגם אינו זורך יו"ט

כלל אלא גזרה שמא יוציא כדאיתא צדיק אלא כלי הנריך לו היה ראוי לאסור גזירה שמא יוציא אלא שאין גזרין גזירה על הזבור אח"כ רוב הזבור יכולין לעמוד צה והיה סבירא מתוך וא"ת כיון דצ"ה אית להו מתוך אמאי אין מתימין אפי' טלטול אבנים וכל דבר אפילו אינו זורך יום יש לומר דודאי אין ה"ג דמדאורייתא הואיל והותרה הותרה לגמרי אלא רבנן גזרו על דבר שאינו זורך יו"ט דכיון דעיקר הולאה נאסרה יש לאסור דבר שאין לזורך יום טוב כלל ע"כ פי' רש"י ולא רצה לגרוס כמו שיש בספרים אלא מעתה הולאה אבנים לצה"ה ה"ג דלא מחייב מלקות דא"כ הוה מסיק לפי' זה הולאה אבנים לצה"ה דחייב ורש"י קים ליה דצ"ה סבירא להו הואיל והותרה הותרה לגמרי אלא רבנן גזרו דבדר שאינו זורך יו"ט כלל וקשה חדא דאמרי' בפסחים (דף מו.) האופה מיו"ט לחול לוקה ולא אמרינן מתוך וכו' ואפילו לרבה דלא לניי מעטעם הואיל ואי ארמיה ליה אורחים אבל מטעם מתוך לא קאמר ועוד דמוק גירסת הספרים לכן נראה לפר' דגרסי' כגירסת הספרים אלא מעתה הולאה אבנים לצה"ה ה"ג דלא מחייב פי' מדאורייתא מלקות וכו"ה ה"ג א"כ לפלגו באבנים אלא ודאי מדלא קמפלגי וכו' ודוקא בהולאה שיש צה זורך יו"ט קת אמרינן מתוך שהותרה לזורך יו"ט דכל אוכל נפש מותר הותרה נמי שלא לזורך אוכל נפש הואיל ואיכא זורח מקת^א שיש זורך יו"ט אבל שלא לזורך יו"ט אלא רבנן גזרו על דבר שאינו זורך יו"ט דכיון דעיקר הולאה נאסרה יש לאסור למולו דהמזוה נקראת זורח יום טוב ולולב ללאת צו וס"ת לקרות צו וכן פי' רבינו חננאל אבל^ב ליתא פירושן דלאו דוקא קטן למולו דה"ה שלא למולו דשרי גם^ג טיול דהא אשתכחן נמי דמשחקין צבור שקורין פלוט"א צלע"ז ציו"ט צרה"ר אע"ג דליכא אלא טיול וא"ת השוחט עולה מה זורח יש לו צה יש לומר דהכא נמי איכא שמחת יו"ט שלא היא שלחן מלא ושלחן רבן ריקן דממוכ לקמן (דף כ:.)

צנא א ב מיי פ"ח מהל' י"ט ה"ל ד ופי"ה הלכה א סמך לאין עה טוש"ע א"ת סי' תקיח סעיף א: צד ג מיי פ"ח מהל' עיופין הלכה ד סמך לאין עה טוש"ע א"ת סי' מקח סעיף א:

רבינו חננאל

[מתני'] בית שמאי אומרים אין מוציאין לא את הקטן כו'. וקטין לולב למזונה וקטן למולו וספר תורה לקרות בו. ובית הלל מוקיין להוציאן אפילו לרשות הרבים. ומשום הכי אמרינן בגמרא הא דתני השוחט עולת נדבה לרשות הרבים. ואצי"פ שנושה מצוה, ב"ש היא ולא ב"ה, דשמעין להו לבי' דאמרי מתוך שהותרה הוצאה לצורך, שנאמר אך אשר יאכל וגו' הותרה נמי הוצאה לולב וס"ת שאין לצורך אכילה, הכא נמי כיון שהותרה השמיטה לצורך אכילה הותרה נמי שלא לצורך, אלא מתני' נמי כ"ש היא. והדין להאי סברא ממאי דבהאי טעמא פליגי ב"ש וכו', דלמא בערוב והוצאה פליגי, ב"ש (סברין יו"ט בדברים שאין לצורך אוכל נפש בשבת, מה שבת אין מוציאין מרשות לרשות ביו"ט. ומה שבת אין מוציאין בה (לר"ה) אין כן (שבת) (יר"ט) אין מוציאין, וכו' סברי אין עירוב והוצאה ליו"ט, דכי כתיב ולא תוציאו משא מבתיכם, כיום השבת הוא דכתיב, ולפיכך הוצאה ביו"ט שרי, אבל לשמיטה שלא לצורך אפילו ב"ה אסור. ודחי רב יוסף אי הכי שאין הוצאה אורה ביו"ט לדברי ב"ה, אם יוציא אבנים לרה"י פטור הוא. אלא מדלא תינן דפליגי באבנים, אלא בדברים שיש בהן צד מצוה, ש"מ במתוך שהותרה לצורך אכילה הותרה נמי שלא לצורך אכילה (פליגי). וכן נמי מרזינין לה' יוחנן דאמר לתנא דהוה תני קמיה, המבשל גיד הנשה בחלב (ביו"ט) ואכלו לוקה ה', לוקה משום אוכל גיד ומשום מבשל גיד, שבישל ביו"ט דבר שאינו בר אכילה, וה"ה למבשל בשר בחלב כו', וא"ל ר' יוחנן לתנא הבערה ובישול אינה משנה, כלומר אינו חייב בהן אליבא דבי' דמתוך שהותרה הבערה לצורך כו'.

תורה אור השלם

1. ולא תוציאו משא מבתיכם ביום השבת וכל מלאכה כאל תעשו וקדשתם את יום השבת כאשר צויתי את אבותיכם: ירמיהו יז כב

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ה"ה רש"י וכו' ויציא זורח מקתא רש"י שלא יוציא כ"ל ותעוב שיש זורח יו"ט נמק: (ב) בא"ח דשרי גם בשבת טיול:

מוסף רש"י

אין מוציאין לא את הקטן. הולאה שלא לזורך, דלא אשתרי למתלה ציו"ט טפי משבת אלא אוכל נפש (שבת קכד). לוקה משום מבשל גיד ביו"ט. פשוט שאינו ראוי (פסחים מ). משום מבשל בשר בחלב. אפילו הוא חול, וקסני יש צננים צנון טעם וזכר (שם). משום אוכל בשר בחלב. תלמי לא תבשל כמיני חמץ לאכילה וחד הנאכה חמץ לבישול (מכות א).

מוסף תוספות

א. דהוי רבותא טפי דאף על גב דהוי זורח יו"ט לוקה אליבא דב"ש. מוס' מנלה ה. ד"ה עולת.